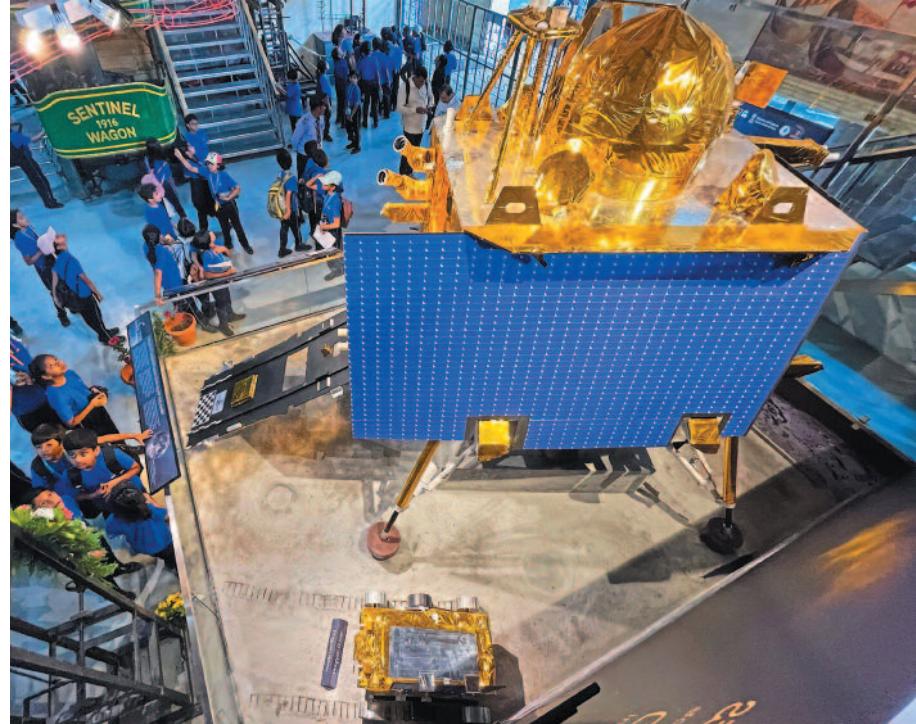

‘ನೇಕೆ ಅವಾಚೆ:
AI ಮೂಲಕ ರಚಿಸಿದ
ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ’

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕ್ರಿಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ವಸ್ತುವಂಗವಾಲಯದಲ್ಲಿ ‘ಚಂದ್ರಯಾನ ೩’ರ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕೆಯನ್ನು ಕುಶಾಪಲದಿಂದ ಏಕ್ಸ್‌ಸೈಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಸಬೇಕಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆವಾದ ಸ್ಥಳ ಬೇಕಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ್ವೇ ಎಂಬಂತೆ ಸೌಂದಿಗ್ರಾ ರಾಕೆಟ್ ಹಾರಿಸಲು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದ ಕಾಂತೀಯ ಭೂಮದ್ವಾರೆಯಿಗೆ (geo magnetic equator) ನಮ್ಮ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ವರದು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ವರದು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹೇಸರು ತುಂಬಾ ಮತ್ತು ವೆಲ್ಲಾನತುರುತ್ತದೆ.

ಸಾರಾಭಾಯ್ ಮತ್ತು ತಂಡ ಹಿನ್ನೀರಿಸಿದ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದ ವೆಲ್ಲಾನತುರುತ್ತದೆ ದ್ವಿಪದ ಬದಲಿಗೆ ‘ತುಂಬಾ’ವನ್ನು ಉಡಾವಣೆಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಸ್ಥಳವೆಂದು ಅಲಿಮಗೊಳಿಸಿತು. ಇವರು ಅಯ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದ್ದ ಸೇಂಟ್ ಮೇರಿ ಮಾರ್ಗಲೇನೋಳ ಚಚ್ಚು ಇತ್ತು. ಸುತ್ತಲಿನ 500–600 ಏಕರೆ ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಜಾಗ ಉಪರ್ಗ ಉಡಾವಣೆಗೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿದಿಲ್ಲಿತ್ತು.

ಸೌಂದಿಗ್ರಾ ರಾಕೆಟ್ ಹಾರಿಸಲು ಪ್ರಶ್ನೆವಾದ ‘ತುಂಬಾ’ ಮತ್ತು ‘ವೆಲ್ಲಾನತುರುತ್ತದೆ’ಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾಂತೀಯ ಭೂಮದ್ವಾರೆಯಿಗೆ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ‘ನಾನ್’ ಮತ್ತು ರವ್ವಾಗೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಕಾಂತೀಯ ಭೂಮದ್ವಾರೆಯಿಗೆ ಮೇಲೆ 100ರಿಂದ 120 ಕಿ.ಮೀ. ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್ ಪ್ರವಾಹವಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ‘ಕ್ರೆಟೋರಿಯಲ್’ ಎಲೆಕ್ಟ್ರೋಜಿಟ್’

ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವುದು ಎಲ್ಲ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಆಸ್ಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಂತ ಸೂಜಿಯನ್ನು (ಮಾರ್ಗೆಟ್‌ಕ್ ನೀಡಲ್ರ) ಇಟ್ಟರೆ ಅದು ರೇಖೆಗೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿತ್ತದೆ. ಕಾಂತೀಯ ಭೂಮದ್ವಾರೆಯಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಮೂರ್ಕೆ ಕಾಸ್ಕಿಕ್ ಕೆರಣಿಗ್ಲ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಿರುತ್ತದೆ. ಅಮೇರಿಕದ ನೋಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನ ವಿಜೇತ ಭೌತಿಕಜ್ಞನಿ ಆರ್.ಎ. ಮಿಲಿಕ್, ಕಾಸ್ಕಿಕ್ ಕೆರಣಿಗ್ಲ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಭಾರತಕ್ಕ ಬಂದಾಗ ವಿಶ್ವಾಸಾರಾಭಾಯ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಕೆಟೋರಿಯಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರೋಜಿಟ್ ನ ವಿಸ್ತೃತ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಶ್ವಾಸದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಸ್ಟ್ರೆಸಿಸ್ಟ್ ನ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ್ಲೂ ಇತ್ತು.

ಮುಗ್ಗರ ತ್ಯಾಗ,

ಪ್ರಯೋಗಾಲಯವಾದ ಚಚ್ಚು

ತೆಗಿನ ಮರಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ‘ತುಂಬಾ’ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ ಜೀವನೇಂಪಾಯಿಕ್ವಾಗಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದರು. ಸಾರಾಭಾಯ್ ಮತ್ತು ಅಬ್ಬಲ್ ಕಲಾಂ ಇಬ್ಬರೂ ಚಚ್ಚೆನ ಬಿಂಬಿರುತ್ತಿದ್ದ ಕಂಡು ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು. ಮೂನಾಳ್ಕಿ ಅಜ್ಞ್ ಬಿಂಬಿರುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯದ ಶನಿವಾರ. ನೇವು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯದ